

Handläggare
Katarina Fehler
Tobias Malmgren

Datum
2017-05-18

Diarienummer
KSN-2017-2254

Kommunstyrelsen

Uppdrag om en gemensam avsiktsförklaring och visionsarbete för Uppsala Resecentrum, Uppsala Södra och logistikpunkter för järnvägen

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås besluta

att uppdra till stadsbyggnadsförvaltningen att återkomma med förslag till gemensam avsiktsförklaring och vision för utvecklingen av Resecentrum och omkringliggande område, Uppsala Södra och logistikpunkter för järnvägen, enligt föredragningen.

Ärendet

Uppsalas Resecentrum behöver utvecklas på ett funktionellt sätt – på kort och längre sikt – i samspel med ostkustbanan, den lokala transportinfrastrukturen och omkringliggande, stationsnära områden. Det gäller även för en ny station i Bergsbrunna (Uppsala Södra) samt lägen för järnvägsdepåer och vändspår. Flera aktörer berörs i pågående och planerade processer utifrån sina respektive ansvarsområden. För att få flexibla och hållbara lösningar behöver både gemensamma utgångspunkter och en målbild tas fram för utvecklingen i olika tidsperspektiv.

Beredning

Ärendet har beretts i Styrgrupp strategisk samhällsbyggnad. Förvaltningen har inom ramen för aktuella samarbeten, i ett första steg, stämt av med Trafikverket och Region Uppsala.

Föredragning

Översiktsplan 2016 för Uppsala kommun (ÖP 2016) anger den långsiktiga inriktningen för den fysiska utvecklingen och för en god livsmiljö för människor och företag. De centrala lägena i Uppsala innerstad, särskilt nära Resecentrum, ska enligt ÖP 2016 tas tillvara för att attrahera ett kontaktintensivt samt specialiserat närings- och arbetsliv. God tillgänglighet, både till och inom staden, är en förutsättning för en sådan utveckling. Kommunstyrelsen gav den 11 maj 2016 stadsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att inleda arbete med en fördjupad översiktsplan för de sydöstra stadsdelarna. Denna del av staden anges i ÖP 2016 som ett större utvecklingsområde och läge för en ny tågstation (Uppsala Södra) med potential att avlasta Resecentrum. Området bedöms kunna rymma minst 10 000 nya bostäder och stora utrymmen för verksamheter, liksom flera nya lokala och regionala transportkopplingar.

Genom ett effektivt nyttjande av de stationsnära lägena ges alltså förutsättningar för fler arbetsplatser, bostäder och förbättrad service. Det i sin tur ställer krav på samordning av insatser för att säkerställa funktionaliteten i järnvägssystemet med utvecklingen inom stationsområdet respektive i de närmast belägna områdena i staden. Kollektivtrafiken, såväl lokalt som regionalt, behöver ges möjlighet att utvecklas utifrån ett dörr-dörr till perspektiv.

Storregionala behov och kommunens utveckling kan leda till att det behövs en ny logistikpunkt och järnvägsdepå för underhåll av till exempel höghastighetståg och storregionala tåg. ÖP 2016 pekar därför även ut lägen som reserveras för kommande behov av ytor för logistik för järnvägstrafiken i Fullerö respektive söder om Bergsbrunna. Logistikpunkterna är möjliga platser även för järnvägsdepåer.

Den förra utbyggnaden av Uppsala Resecentrum, som slutfördes 2011, drevs i en samordnad process mellan Uppsala kommun, dåvarande Banverket (Trafikverket) och Jernhusen som huvudaktörer. Utbyggnaden resulterade i nya spår, plattformar och ett nytt stationshus samtidigt som ett större, sammanhängande stadsbyggnadsprojekt med kontor, bostäder hotell, torg, parker, cykelparkeringar och angöring för bland annat stads- och regionbussar möjliggjordes. I den fortsatta utvecklingen av stationsområdet behöver den kritiska kapaciteten, de brister som behöver åtgärdas och möjliga mervärden av dessa analyseras på kort och medellång sikt samt för perioden efter 2050. Det är vidare viktigt att berörda fastighetsägare involveras.

För att ge förutsättningar för utvecklingen i de ovan nämnda områdena, och där så är möjligt skapa synergier för sammantagen större nytta, behövs en samordning av både förberedande utredningar och av konkreta åtgärder. Inledningsvis bör gemensamma utgångspunkter och en vision eller målbild tas fram för utvecklingen i olika tidsperspektiv. Intentioner med detta bekräftas i en avsiktsförklaring under 2017/2018.

Syftet med avsiktsförklaringen är att effektivisera samarbetet mellan de ingående parterna och att investeringar genomförs i rätt ordning för mesta nytta utifrån parterna ansvar, processer och tidsplaner, givet den gemensamma målbilden. Det är viktigt att kunskap och erfarenheter från andra liknande arbeten och områden tas till vara och att innovativa lösningar kommer till användning. I avsiktsförklaringen bör även ingå att beskriva nyckelaktörernas roller och ansvar. Varje aktör ska verka inom sitt ansvarsområde och med sina befogenheter.

Kommunen lyfter särskilt fram följande områden inom ramen för avsiktsförklaringen:

- Långsiktig kapacitetsförstärkning och utveckling av Resecentrum som station, som mötesplats, som A-läge för kontor och verksamheter samt som en viktig passage mellan de östra och de västra stadsdelarna. Detta inkluderar den södra uppgången till spåren och kopplingen till ett nytt A-läge för kontor, hotell, konferenslokaler med mera i främre Boländerna.
- Samverka kring cykelgarage med tillhörande service och kommersiella ytor vid Resecentrum.

- Samverka kring investeringar och utveckling av en ny station i Bergsbrunna (Uppsala Södra) med sikte på två nya spår söderut mot Stockholm från 2030.
- Samverka kring ett möjligt nytt läge för depå, vändspår och liknande i Fullerö (Storvreta) strax norr om Uppsala.

Ett urval av större processer och projekt som pågår eller ska initieras i närtid (inom cirka 1 år) redovisas nedan.

Inom primärområdet till resecentrum (500-1000 meter från stationen), processer och projekt som direkt kopplar till resecentrum och järnvägsanläggningens funktion:

- Utredning av kunskapsspåret (kapacitetsstark kollektivtrafik från resecentrum till Södra staden). Uppsala kommun är projektägare.
- Förberedelse för en funktionsutredning/ÅVS för järnvägsanläggningen (spår och perronger). Trafikverket är ansvarig.
- En funktionsutredning för busstationen som UL ansvarar för.
- Ombyggnad av Stadshuset där kommunen är projektägare.
- Nytt cykelgarage sydväst om centralpassagen. Kommunen har sökt statliga medel via stadsmiljöavtalet och är projektägare.
- Strukturprogram för Boländerna, detaljplanearbete pågår (ett nytt område för bl.a. kontor och olika verksamheter utvecklas i A-läge). Kommunen är ansvarig.

Inom sekundärområdet (mer än 1000 meter), processer och projekt som kopplar till behovet av större kapacitet på ostkustbanan och en utveckling av resecentrum:

Norr om Uppsala

- Ny depå för regionaltåg. UL bedriver ett utredningsarbete där bl.a. Storvretaområdet är av intresse.
- Nytt vändspår för regionaltåg norr om Uppsala tätort. Trafikverket bedriver ett utredningsarbete där olika lägen strax norr om Uppsala samt i Storvretaområdet är av intressen
- Nytt förbigångsspår vid Storvreta station. Trafikverket utreder förutsättningar för godståg att kunna passera stående persontåg vid Storvreta station.
- Pågående Trafikutredning för Storvreta vilket även beaktar ett nytt läge för Storvreta station (kommunen initierar dock inte detta). Kommunen ansvarar för utredningen.

Söder om Uppsala

- Fördjupad översiktsplan för den sydöstra staden med ny station (Uppsala Södra).

Ekonomiska konsekvenser

Arbete sker inom beslutad ram. En viktig del i avsiktförklaringen är att effektivisera såväl samarbeten som genomförande. Genom att samordna investeringar i tid och rum kan även större sammantagna nyttor uppnås.

Stadsbyggnadsförvaltningen

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Mats Norrbom
Stadsbyggnadsdirektör